

OBSAH

Úvodní slovo	XIX
Slovo děkana	XX
O jubilatnce Stanislavě Černé	XXIII
Přehled publikační činnosti	XXVI
Jubilatnce Stanislavě Černé	XXXIII
Seznam použitých zkratek	XL

I Právo obchodních korporací všeobecně

1 Statusové otázky při správě obchodních korporací	3
1.1 <i>Status quo</i>	3
1.2 Obecné stanovisko	5
1.3 Svět obchodních korporací ve světě právnických osob	6
1.4 Sporné případy	9
1.5 Závěr	12
2 Kdo může být pasivně legitimován ve sporech z derivativních žalob o náhradu újmy?	15
2.1 Úvod	15
2.2 Jsou zákonné výchy pasivně legitimovaných osob úplné?	17
2.3 Procesní souvislosti	24
2.4 Závěr	28
3 Nahrazení projevu vůle společníka zavázaného z dohody o výkonu hlasovacích práv	29
3.1 K dohodě o výkonu hlasovacích práv obecně	29
3.2 Vymahatelnost dohody podle české doktríny	30
3.3 Nahrazení projevu vůle společníka	31
3.4 Nařízení předběžného opatření	35
3.5 Závěr	36
4 Vzestup pravidla podnikatelského úsudku v evropských jurisdikcích	39
4.1 Podnikatelské riziko a přístupy k jeho řešení	39
4.2 Rozdílnost ve vnímání pravidla podnikatelského úsudku v různých zemích	40

4.3	Postup kodifikace pravidla podnikatelského úsudku v Evropě	42
4.3.1	Rakouská regulace	43
4.3.2	Španělská regulace	44
4.4	Společné znaky evropských kodifikací pravidla podnikatelského úsudku	45
4.5	Závěr	47
5	Lze využít <i>business judgment rule</i> ve světě fundací?	49
5.1	Širší souvislosti	49
5.2	<i>Business judgment rule</i> : terminologické předporozumění	50
5.3	Specifika vnitřní správy fundací	52
5.3.1	Pomalá eroze klasických fundačních konceptů: Německo.	54
5.3.2	Pragmatický přístup zákonodárce, dotvářený judikaturou: Rakousko a Lichtenštejnsko.	56
5.3.3	Hledání cesty a postupná stabilizace: Česká republika	58
5.4	Závěrečné shrnutí.	60
6	Diskvalifikační delikty a řízení o nich	61
6.1	Úvod	61
6.2	Povaha diskvalifikačních deliktů	61
6.3	Diskvalifikační delikty prizmatem Úmluvy.	63
6.4	Procesní souvislosti	64
6.4.1	Povaha diskvalifikačního řízení	64
6.4.2	Vybrané aspekty diskvalifikačního řízení	66
6.5	Závěr	67
7	Vybrané aspekty zodpovednosti konateľov spoločnosti s ručením obmedzeným pri výkone funkcie z pohľadu ochrany veriteľov	69
7.1	Úvod	69
7.2	Uplatnenie nárokov spoločnosti na náhradu škody voči konateľom veriteľom.	70
7.3	Povinnosť konateľa platiť zmluvnú pokutu, ak včas nepodá návrh na vyhlásenie konkurzu, a zodpovednosť za škodu spôsobenú nepodaním návrhu na vyhlásenie konkurzu.	72
7.4	Diskvalifikácia konateľa	75
7.5	Záver	76
8	Určení COMI v případě přeshraničního insolvenčního řízení a jeho vliv na určení rozhodného práva ohledně odpovědnosti členů statutárních orgánů úpadce	79
8.1	Úvod	79
8.2	Určení COMI.	80

8.2.1	COMI v nařízení 1346/2000	80
8.2.2	COMI v nařízení 2015/848	80
8.2.3	COMI v insolvenčním zákoně	82
8.3	COMI v rozhodovací praxi soudů členských států	82
8.3.1	Rozhodnutí Městského soudu v Praze ve věci „ECM“	82
8.3.2	Rozhodnutí England and Wales High Court, Chancery Divison, ve věci „DH6“	84
8.4	Vliv určení COMI na rozhodné právo pro odpovědnost členů statutárních orgánů úpadce.	86
8.4.1	COMI jako hraniční určovatel	86
8.4.2	Jednota místa statutárního sídla a COMI korporace.	86
8.4.3	Korporace se statutárním sídlem v České republice a s COMI v zahraničí	87
8.4.4	Korporace se statutárním sídlem v zahraničí a s COMI v České republice.	89
8.5	Závěr	90
9	Povinnosti členů volených orgánů kapitálových společností po zániku funkce	91
9.1	Úvod	91
9.2	Úprava v českém právu a exkurs do německého práva	91
9.3	Obecně k trvání povinností po zániku funkce	93
9.4	K jednotlivým povinnostem	94
9.4.1	Povinnost předat funkci	94
9.4.2	Povinnost vydat věci (včetně písemností)	95
9.4.3	Povinnost mlčenlivosti	96
9.4.4	Zákaz konkurence a obchodní příležitost společnosti	97
9.4.5	Další povinnosti	98
9.5	Závěr	98
10	Diverzita a board governance	101
10.1	Úvod	101
10.2	Evropský legislativní kontext	102
10.3	Diverzita jako nástroj řízení a politika mandatorní diverzity	104
10.4	Diverzita a teorie <i>corporate governance</i>	107
10.5	Závěrečné úvahy	109
11	Likvidace obchodních korporací a European Model Companies Act	111
11.1	Úvod	111
11.2	Některé dílčí problémy související s právní úpravou likvidace.	113
11.2.1	Právní osobnost likvidované obchodní společnosti	113
11.2.2	Likvidátor	116

11.2.3	Ochrana zájmů společníků v průběhu likvidace	120
11.3	Závěr	122
12	Podíl společníka ve veřejné obchodní společnosti po rekonstrukci českého obchodního práva	123
12.1	Úvodní výklady	123
12.2	Právní povaha podílu	123
12.3	Význam podílu.	124
12.4	Kvantitativní a kvalitativní stránka podílu	125
12.4.1	Základní otázky.	125
12.4.2	Kvantitativní stránka.	125
12.4.3	Kvalitativní stránka.	127
12.5	Jednotnost a dělitelnost podílu.	127
12.6	Vznik a zánik podílu	128
12.7	Přeměna podílu	128
12.8	Neúčinnost nabytí podílu.	129
12.9	Druhy podílů	129
12.10	Nemožnost převodu a zastavení podílu	130
12.11	Přechod podílu.	130
12.11.1	Základní otázky.	130
12.11.2	Dědění po fyzických osobách.	131
12.11.3	Nástupnictví po právnických osobách	132
12.11.4	Společné výklady	132
12.11.5	K otázce přechodu podílu odúmrtí na stát	133
12.12	Vydržení vlastnického práva k podílu	133
12.13	Vývlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva k podílu	134
13	Lesk a bída omezené odpovědnosti společníků kapitálových společností	135
14	Ochrana veriteľov pri cezhraničných premenách	141
14.1	Úvod	141
14.2	Súčasný režim ochrany veriteľov	142
14.2.1	Súčasná úprava premiestnenia sídla podľa slovenského právneho poriadku	144
14.2.2	Odchod slovenskej spoločnosti do zahraničia	144
14.2.3	Premiestnenie sídla na Slovensko.	145
14.3	Ochrana veriteľov navrhovaná smernicou.	145
14.4	Záver	147
15	Obchodní rejstřík v evropském kontextu	149
15.1	Úvod	149
15.2	Význam obchodního rejstříku v právu Evropské unie	149

15.2.1	Obchodní rejstřík ve směrnicích Evropské unie	149
15.2.2	Propojení obchodních rejstříků členských států Evropské unie	150
15.2.3	Návrh na změnu směrnice 2017/1132.	153
15.3	Závěr	155

II Akciové právo

1	Omezení převoditelnosti akcií	159
1.1	Úvod	159
1.2	Možnost omezení převoditelnosti akcií.	159
1.3	Podmínění převodu akcií souhlasem orgánu	160
1.4	Další možné způsoby omezení převoditelnosti akcií.	163
1.5	Akcie s omezenou převoditelností.	164
1.6	Závěr	165
2	Omezení převoditelnosti akcií na jméno: aktuální výkladové otázky	167
2.1	Úvod	167
2.2	Omezení převoditelnosti akcií na jméno v běhu času	168
2.3	Důsledky porušení omezení převoditelnosti akcie na jméno	170
2.4	Účinky zápisu omezení převoditelnosti akcií do obchodního rejstříku	173
2.5	Předkupní právo jako omezení převoditelnosti akcií na jméno a zaknihovaných akcií.	175
2.6	Obcházení omezení převoditelnosti akcií prostřednictvím dobrovolné veřejné dražby	180
2.7	Závěr	183
3	Přednostní právo na podíl na zisku spojené s prioritní akcií	185
3.1	Úvod	185
3.2	Dosavadní chápání a vyjádření přednosti podle české právní doktríny	185
3.3	Mezinárodní srovnání	186
3.3.1	Prioritní akcie a přednostní právo podle zahraničního chápání.	186
3.3.2	Členění prioritních akcií podle zahraničního chápání	188
3.3.3	Možnost jednotlivé typy kombinovat.	191
3.4	Aplikovatelnost výše uvedených zahraničních závěrů v českém právním prostředí.	191
3.4.1	Rozpor se zákazem úrokových akcií?.	191
3.4.2	Nedostatek disponibilních zdrojů?	193

3.4.3	Jeden druh akcií?	193
3.5	Závěr	194
4	Empty voting aneb oddělení hlasovacího práva od (ekonomického) vlastnictví akcie	195
4.1	Úvod	195
4.2	<i>Empty voting</i>	196
4.2.1	Pojem <i>empty voting</i>	196
4.2.2	Způsoby <i>empty voting</i>	197
4.2.3	Motivace k <i>empty voting</i>	199
4.2.4	Příklady <i>empty voting</i>	199
4.3	Potřeba regulace	201
4.3.1	Argumenty pro a proti regulaci	201
4.3.2	Analýzy potřeby regulace <i>empty voting</i> na evropské úrovni ..	202
4.3.3	Příklady opatření proti <i>empty voting</i>	202
4.4	Závěr	204
5	Možnosti obrany proti „vyhladovění“ akcionářů	205
5.1	Právo akcionáře na dividendu	205
5.1.1	Právo na dividendu jako základní právo akcionáře	205
5.1.2	Judikatorní ochrana práva na dividendu	206
5.1.3	Právo na dividendu dle zákona o obchodních korporacích ..	208
5.2	Možnosti obrany akcionáře	209
5.2.1	Nepříznání práva na tantiému ve stanovách	209
5.2.2	Neplatnost usnesení valné hromady o rozdělení zisku	210
5.2.3	Zneužití hlasovacího práva při rozhodování o rozdělení zisku	211
5.2.4	Právo na odkup akcií při zneužití vlivu majoritním akcionářem	213
5.3	Závěr	214
6	Právo akcionára požadovať odkúpenie akcií obchodnou spoločnosťou	215
6.1	Úvod	215
6.2	Fúzie a transformácie obchodných spoločností	216
6.2.1	Ochrana (menšinových) akcionárov pri vnútroštátnych a cezhraničných fúziách	216
6.2.2	Ochrana akcionárov pri zmene právnej formy spoločnosti ..	218
6.3	Riešenie exitovej stratégie pri obmedzení alebo vylúčení prevoditeľnosti akcií	218
6.3.1	Podmienenie prevodu akcií súhlasom spoločnosti	219
6.3.2	Vylúčenie prevoditeľnosti akcií jednoduchej spoločnosti na akcie	220

6.4	Akcie s právom na ich spätné odkúpenie	220
6.4.1	Akcie s osobitnými právami emitované jednoduchou spoločnosťou na akcie	221
6.4.2	Osobitný druh akcie emitovaný akciovou spoločnosťou s premenlivým základným imanom	222
6.5	Skončenie obchodovania na trhu burzy s kótovanými cennými papiermi	222
6.6	Záver	223
7	Jednoduchá spoločnosť na akcie	225
7.1	Úvod	225
7.2	Úprava jednoduchej spoločnosti na akcie	225
7.2.1	Založenie jednoduchej spoločnosti na akcie.	226
7.2.2	Zmena a zrušenie jednoduchej spoločnosti na akcie	227
7.3	Orgány jednoduchej spoločnosti na akcie	227
7.4	Úprava vydávania akcií jednoduchej spoločnosti na akcie	229
7.4.1	Osobitná úprava vylúčenia a obmedzenie prevoditeľnosti akcií a povinnosť spoločnosti na odkúpenie akcií	230
7.4.2	Osobitná práva akcionárov dohodnuté v akcionárskej zmluve	231
7.5	Porovnanie akciovej spoločnosti a jednoduchej spoločnosti na akcie	232
7.6	Výhody a nevýhody jednoduchej spoločnosti na akcie	233
III	Koncernové právo	
1	Koncernové pokyny, jejich závaznost a odpovědnost s nimi spojená	237
1.1	Obecně ke koncernovým pokynům a praxi	237
1.1.1	Hranice obchodního vedení	237
1.1.2	Tvorba a udělování koncernových pokynů.	238
1.1.3	Závaznost koncernových pokynů	240
1.2	Odpovědnostní vztahy	241
1.2.1	Kategorie odpovědnostních vztahů.	241
1.2.2	Odpovědnost členů orgánů řízené osoby	242
1.2.3	Odpovědnost členů orgánů řídicí osoby	243
1.3	Závěr	244
2	Nad možností ovládnání advokátních obchodních společností neprávnický	247
2.1	Úvod	247
2.2	Ovládnání jako institut koncernového práva	248
2.3	Regulatorní rámec zákona o advokacii	251

2.3.1	Zvláštní úprava advokátních obchodních společností	251
2.3.2	Možnosti ovládnání	251
2.4	Zvláštní úprava ostatních obchodních společností svobodných povolání	255
2.4.1	Obecně	255
2.4.2	Auditorská obchodní společnost	255
2.4.3	Obchodní společnost autorizovaných osob	257
2.4.4	Obchodní společnost patentových zástupců	257
2.4.5	Obchodní společnost daňových poradců	258
2.5	Anglický liberální model	258
2.6	Závěr aneb <i>de lege ferenda</i>	260
3	Faktické riadenie a ovládanie obchodných spoločností: na ceste k slovenskému koncernovému právu	263
3.1	Zodpovednosť spoločníka za škodu: všeobecný režim zodpovednosti	264
3.2	Zodpovednosť spoločníkov ako faktických riaditeľov podľa § 66 ods. 7 OBZ	265
3.3	Zodpovednosť ovládajúceho spoločníka za privedenie úpadku podľa § 66aa OBZ.	266
3.3.1	Externý charakter zodpovednosti a možnosti jej internalizácie (?)	266
3.3.2	Predpoklady zodpovednosti ovládajúceho spoločníka	268
3.3.3	Rozloženie dôkazného bremena a liberačný dôvod	271
3.4	Súbehy zodpovednostných režimov a pluralita škodcov	271
3.4.1	Spoločná zodpovednosť ovládajúceho a minoritného spoločníka	271
3.4.2	Jednota spoločníka a konateľ a – súbeh zodpovednostných režimov	272
3.4.3	Súbeh zodpovednosti ovládajúceho spoločníka a faktického riadenia obchodnej spoločnosti	272
3.5	Povinnosti spoločníka derivované z vymedzenia jeho zodpovednosti?	272
3.6	Zhrnutie: zodpovednostné klauzuly ako základ slovenského koncernového práva?	273
4	Koncern v insolvenčnom řízení	275
4.1	Úvod	275
4.2	Koncern v zákoně o obchodních korporacích	275
4.3	Koncern v insolvenčním právu	276
4.4	Jak koncern ovlivňuje insolvenční řízení	277
4.4.1	Koncernový insolvenční soud a soudce	277
4.4.2	Koncernový insolvenční správce	278
4.4.3	Určení osoby koncernového insolvenčního správce	279
4.5	Závěr	280

5	Koncern v medzinárodnom práve súkromnom	283
5.1	Úvod	283
5.2	Medzinárodný koncern v medzinárodnom právu súkromnom	284
5.3	Medzinárodný koncern v ďalších právnych odvetviach	286
5.4	Záver	289

IV Obchodní právo pohledem práva pracovního

1	Ještě k souběhům funkcí	293
1.1	Úvod	293
1.2	Vymezení problematiky	293
1.3	Souběh funkcí povolen, nebo ne?	296
1.4	Souběh funkcí a „nemanážerské“ funkce	300
1.5	Závěr	302
2	(Ne)možnost zajistit pohledávku z pracovněprávního vztahu směnkou	303
2.1	Úvod	303
2.2	Ochrana slabší strany v soukromém právu	304
2.3	Ochrana zákonného postavení zaměstnance v souvislostech	305
2.3.1	Obecně	305
2.3.2	Česká úprava do 31. 12. 2011	306
2.3.3	Zákaz peněžité záruky a hrazení směnkou	309
2.3.4	Zákaz postoupení pohledávky	310
2.4	Následky vad právního jednání	311
2.5	Závěr	313
3	Produktionsfaktor Arbeit: gestern und heute	315
3.1	Zur Einführung	315
3.2	Zur Kulturgeschichte der Arbeit	315
3.3	Zur Vorgeschichte des Arbeitsrechts	319
3.4	Zur Geschichte des modernen deutschen Arbeitsrechts	321
3.4.1	Die „Früh“geschichte des modernen Arbeitsrechts	321
3.4.2	Kaiserreich	323
3.4.3	Weimarer Republik	324
3.4.4	Das Dritte Reich	326
3.4.5	Bundesrepublik Deutschland	327

V Obchodní právo pohledem práva procesního

1	Nesnázce civilního procesu při řešení obchodních sporů	331
1.1	Úvod	331

1.2	Vnitřní protiklady efektivního procesu	332
1.2.1	Obecné poznámky.	332
1.2.2	Šikanózní návrhy a procesní obstrukce	334
1.2.3	Předběžná opatření	336
1.2.4	Dílčí shrnutí	339
1.3	Znalecká posouzení	340
1.4	Závěr	342
2	Chybné označení podnikatele v žalobě: neodstranitelný nedostatek procesní podmínky nebo odstranitelná vada žaloby?	343
2.1	Obecně	343
2.2	Procesní pohledy	344
2.3	Rekodifikace soukromého práva	347
2.4	Shrnutí	349
3	K nedávným legislativním změnám ve výkonovacím a insolvenčním řízení.	351
3.1	Úvod	351
3.2	Kazuistika legislativního řešení.	351
3.3	Podstata zvýhodnění věřitelů – SVJ	352
3.4	Legislativně-technické poznámky	354
3.5	K pojmu vykonatelná pohledávka	355
3.6	Závěr	356
4	Podnikatel v rozhodčím řízení.	357
4.1	Obecně o rozhodčím řízení	357
4.2	Podnikatel jako rozhodce.	358
4.3	Podnikatel jako účastník rozhodčího řízení.	360
4.4	Závěr	362
5	Aktuální otázky rozhodčích doložek (nejen) v obchodním styku	363
5.1	Úvod	363
5.2	Odklon od aplikace korektivu ne/transparentnosti majícího důsledky absolutní neplatnosti rozhodčích doložek	365
5.3	(Možný) odklon od neplatnosti celé rozhodčí doložky k částečné neplatnosti v případě nezákonného určení rozhodce	366
5.4	Vývoj v posuzování předpokladů nezávislosti a nestrannosti rozhodců a osob rozhodce určujících (<i>appointing authority</i>)	367
5.5	Rozsah a důvody přezkumu platnosti rozhodčích doložek v exekučním řízení.	369

5.6	Nové žaloby věřitelů z materiálně nevykonatelných rozhodčích nálezů a možné nové žaloby dlužníků na vrácení exekučně vymoženého plnění z takových nálezů	371
5.7	Možnosti objektivní arbitrability sporů	373
5.8	Závěr	374
6	When a Lawyer is not a Lawyer – Representation before the EU Courts	375
6.1	Introduction	375
6.2	References for Preliminary Ruling	375
6.3	Direct Actions	376
6.4	Representation	377
6.5	Lawyer	378
6.6	Authorisation to practice	383
6.7	Conclusion	384
7	(Nejen) obchodněprávní judikatura k předběžné otázce	385
7.1	Úvod do problematiky	385
7.2	Orgán předkládající předběžnou otázku	386
7.3	Přístup českých soudů k předběžné otázce	387
7.3.1	Stručný historický exkurs	387
7.3.2	Ústavní soud a předběžná otázka	388
7.3.3	Zdrženlivý postoj Nejvyššího soudu	389
7.3.4	Aktivita Nejvyššího správního soudu	390
7.3.5	Předběžné otázky podané dalšími soudy	391
7.4	Závěrečné shrnutí	392
8	Mezinárodní příslušnost soudů dle čl. 24 bod 2 nařízení Brusel Ia ve světle rozhodnutí SDEU ve věci <i>Dédouch</i>	395
8.1	Právo obchodních společností a mezinárodní civilní procesní právo	395
8.2	Výlučná příslušnost soudů dle čl. 24 bod 2 nařízení Brusel Ia	396
8.3	Česká předběžná otázka	397
8.4	Rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudního dvora	401
8.5	Určení sídla společnosti	402
8.6	Závěr	403
VI	Obchodní právo pohledem práva veřejného	
1	Podnikající fyzická osoba jako subjekt přestupku	407
1.1	Nové druhy subjektů přestupku	407
1.2	Vymezení fyzické osoby jako pachatele správního deliktu spáchaného při podnikání	408

1.3	Podnikající fyzická osoba podle přestupkového zákona	411
1.4	Závěrečná poznámka	414
2	Objektivní odpovědnost podnikatelů ve správní judikatuře	415
2.1	Obezřetnost	415
2.2	Přičítání	416
2.3	Řádná péče	417
2.4	Evidentnost	418
2.5	Judikatorní ponaučení	419
3	Obchodní korporace a daně nebo daně a obchodní korporace	423
3.1	Úvod	423
3.2	Právnícké osoby obecně	424
3.3	Daň z příjmů právnických osob	425
3.3.1	Konstrukce daně z příjmů právnických osob podle platné právní úpravy	425
3.3.2	Správa daně z příjmů právnických osob a daňové přiznání	428
3.4	Společná ustanovení daní z příjmů	430
3.4.1	Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů	430
3.4.2	Daňové odpisy	431
3.4.3	Zvláštní sazby daně	431
3.4.4	Splatnost daně a záloh na daň	431
3.5	Závěr	432
4	Daňové souvislosti výplaty vlastního kapitálu	433
4.1	Vlastní kapitál v obchodním právu	433
4.2	Vlastní kapitál v účetních předpisech	433
4.3	Zdanění výplaty vlastního kapitálu	435
4.4	Příklady zdanění výplaty vlastního kapitálu	436
4.4.1	Porovnání výplaty podílu zisku a výplaty ostatních kapitálových fondů	436
4.5	Výplata vlastního kapitálu vzniklého přeceněním při fúzi	438
4.5.1	Způsob zdanění	438
4.5.2	Příklad zdanění výplaty po fúzi	440
4.6	Závěr	442
5	Komunální dluhopisy – jedna z forem financování potřeb obcí	443
5.1	Finanční zdroje municipalit	443
5.2	Možnosti získání a uplatnění finančních zdrojů obcí a krajů	444
5.3	Komunální dluhopisy	447
6	Stavební záměr podnikatele a územní rozhodování	451
6.1	Formulace záměru	451

6.1.1	Pojem „stavební záměr podnikatele“	451
6.1.2	K obsahu záměru	452
6.1.3	Vztah záměru k územnímu rozhodování	453
6.2	Střety zájmů při územním rozhodování o záměru	455
6.2.1	Střety s veřejným zájmem	455
6.2.2	Střety se soukromými zájmy	458
6.2.3	Územní rozhodování a veřejnost	460
6.3	Předpoklady úřední aprobační záměru	461
6.3.1	Hlediska posuzování záměru stavebním úřadem	461
6.3.2	Případné rozpory ve sféře veřejného zájmu	462
6.3.3	Existence soukromoprávního titulu k realizaci záměru	463
6.3.4	Význam námitek uplatněných dotčenými osobami	463
6.4	Záměr a jeho finální realizace	464
7	Mezinárodní obchod ohroženými druhy živočichů a rostlin	467
7.1	Úvod	467
7.2	Souvislosti problematik	467
7.3	Platná mezinárodněprávní úprava	468
7.4	Unijní právní úprava	469
7.5	Česká právní úprava	470
7.6	Aktuální věcné a právní otázky a problémy	471
7.7	Závěr	473
	Seznam použité literatury	475
	Seznam autorů	495